

КЛАСТЕРНИЙ ПІДХІД ДО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

В умовах глобалізації, інтернаціоналізації та інтеграції світової економіки індивідуальне функціонування підприємств не забезпечує ефективного досягнення поставлених цілей. Тому за цих умов підприємства намагаються активізувати різні форми кооперації, сприймаючи їх як складові елементи своїх стратегій. Однією із форм внутрішньої інтеграції та кооперації є кластери, які вже визнані рушійною силою регіональної та національної конкурентоспроможності у розвинених країнах світу [1, с.117]. Кластерний підхід – це новий погляд на регіональну економіку, сутність якого полягає у поєднанні переваг від близького розташування пов'язаних економічними стосунками підприємств в конкретній географічній місцевості, що дає змогу отримати економічний ефект в одній або декількох сферах діяльності регіону [2, с.189].

На сьогодні майже всі країни Європейського Союзу здійснюють реалізацію національних чи регіональних програм кластеризації відповідно до рішення Лісабонського саміту Європейського Союзу (2000) [3, с.35]. Кластерні об'єднання сьогодні є однією з найефективніших форм організації інноваційних процесів, форм регіонального розвитку, за якою на ринку конкурують вже не окремі підприємства, а цілі комплекси, які скорочують свої витрати завдяки спільній технологічній кооперації компаній [4, с.336].

Створення кластера в регіональній економіці має на меті забезпечення концентрації виробництва та реалізації продукції, кооперації зусиль над поширенням інноваційних процесів, забезпеченню конкуренції, комунікаційних процесів в рамках кластерного утворення та спільної координації діяльності. Компетенція підприємств, організацій та установ, об'єднаних у кластер, дає можливість правильного вирішення поставленого завдання, успішно діяти на основі практичного досвіду, умінь та знань при вирішенні поставлених професійних завдань. Ці чинники в сукупності підвищують конкурентоспроможність регіону, створюючи нові умови та вимоги до ведення бізнесу [5].

Наукові дослідження, виконані в різних країнах світу, підтверджують, що економіка регіону, що формується на основі кластерів, – це модель конкурентоспроможної та інвестиційно привабливої економіки, яка базується на використанні ефектів синергії та масштабу. Кластерні територіально-виробничі форми оптимізації господарства територій є джерелами й факторами забезпечення високого рівня та якості життя населення, економічного зростання і сталого розвитку регіону [2, с.193].

Світова практика свідчить, що створення кластерів є однією із кращих моделей розвитку галузевих комплексів у регіонах, проте в Україні вона ще не набула достатнього поширення. Застосування кластерного підходу в Україні дасть можливість у довгостроковій перспективі досягти бажаних результатів діяльності, забезпечити стійкі конкурентні переваги, зайняти вигідну конкурентну позицію у відповідних сегментах ринку, при цьому вирішуючи проблеми соціально-економічного, екологічного, територіального характеру тощо.

Література:

1. Рюміна Є.Л. Кластерний підхід як конкурентна перевага регіонального розвитку / Є.Л. Рюміна // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2012. – №4(20). – С.117-120;
2. Папіж Ю.С. Визначення територіально-виробничих кластерів для гірничодобувних регіонів / Ю.С. Папіж // Економічний простір. – 2014. – №90, – С. 187-195.;
3. Чернелєвська О.Л. Кластерні об'єднання та теорія економічного зростання на їх основі / О.Л. Чернелєвська // *Економіка и управление*. – 2013. – № 1, С.33-37.;
4. Третько В.В. Світовий досвід становлення та розвитку кластерів як інструмента активізації трансферу технологій / В.В.Третько, О.В. Любохинець // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". – 2008. – № 628 : Проблеми економіки та управління. – С. 331–336.;
5. Іванченко Г.В. Розробка кластерної моделі розвитку регіону: методологічний підхід / Г.В.Іванченко // Наукове фахове видання "Ефективна економіка" Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету [Електронний ресурс]. – 2013. – №5. – Режим доступу до журналу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2049>.